



[Nieszawa](#) [1]

Wysłane przez admin w ndz., 2016-04-10 22:40

Nieszawa – miasto z 2 tys. mieszkańców, położone nad Wisłą.

[Historia
Nieszawy](#)

[Zwiedzanie
Nieszawy](#)

[1]Historia Nieszawy

W obecnym miejscu znajduje się od lat 1460 – 1462 i jest to trzecia lokalizacja miasta. Jej pierwotna lokalizacja znajdowała się na terenie Małej Nieszawki, druga przy zamku „Dybów” naprzeciwko Torunia. Pomoc finansowa i materialna udzielona królowi [Kazimierzowi Jagiellończykowi](#) [2] podczas działań wojennych w latach 1454 – 1466 przez torunian, przypieczętowała los miasteczka. Mieszczanie toruńscy wymogli na królu przeniesienie konkurencyjnej osady handlowej w górę Wisły. [Nieszawa](#) [3] jako miasto królewskie od 1489 roku była siedzibą starosty. Największy rozkwit gospodarczy i ekonomiczny miasto przeżywało w okresie XVI i XVII wieku, głównie dzięki rozwojowi handlu zbożem.



Plaga pożarów, która dotknęła Nieszawę na przełomie XVII i XVIII wieku, zapoczątkowała stopniowy upadek miasta, dodatkowo pogłębiony recesją w handlu zbożem. W wyniku rozbiorów w 1793 roku Nieszawa znalazła się w państwie pruskim. Od 1816 roku po upadku [Księstwa Warszawskiego](#) [4] wchłonął ją [zabór rosyjski](#) [5]. W końcu XIX wieku port rzeczny nad Wisłą, rocznie przyjmował około 3 tysięcy statków wiślanych, głównie ze zbożem. Flisacy natomiast spławiali rzeką ogromne ilości drewna.

[1]Zwiedzanie Nieszawy

Krótki spacer po miasteczku rozpoczynamy na rynku – placu Kazimierza Jagiellończyka. We wschodniej pierzei (ul. 3 Maja 2) znajduje się **ratusz miejski**. Budynek pochodzi z XVIII wieku, w 1764 roku został kupiony przez władze miejskie i po przebudowie w 1821 roku przeznaczony na siedzibę władz miejskich.



W zachodniej pierzei (ul. A. Mickiewicza 6) znajduje się **Muzeum** [6], w którym mieszczą się rysunki [Stanisława Noakowskiego](#) [7] (1867 - 1928), najwybitniejszego nieszawianina, architekta, malarza, nauczyciela, pisarza, nigdy wcześniej nie eksponowane. Jeden to rysunek renesansowej komnaty z fryzmem dekoracyjnym wykonany w 1917 r. tuszem i akwarelą, zaś drugi z 1923 r. przedstawia ołtarz barokowy w kolorze sepi.

Wychodzimy z rynku Sienkiewicza i na następnym skrzyżowaniu skręcamy w lewo w ul. Zimną. Tą ulicą dochodzimy do kolejnej ulicy św. M. Kolbe, przy której wznosi się **zespół klasztorny Franciszkanów**. Pierwotny klasztor został założony jako drewniany pomiędzy 1463 a 1467 rokiem. Kościół wraz z przylegającym do niego klasztorem zbudowano w latach 1611 - 1635 z fundacji Wawrzyńca Śmiałka, bogatego kupca z Nieszawy. W 1729 roku pożar zniszczył kościół i klasztor. W 1864 roku władze państwowe dokonały kasaty klasztoru. Ponownie zakonnicy powrócili do klasztoru w 1937 roku.

Kościół Podwyższenia Krzyża Świętego jest zbudowany z cegły, orientowany. Ołtarz główny, rokokowy pochodzi z 1752 roku, posiada rzeźbioną grupę Ukrzyżowania oraz współczesny obraz Boga Ojca. Wystrój wnętrza kościoła - głównie XVIII wieczy. Na uwagę zasługują rzeźba Chrystusa Zmartwychwstałego oraz dwa konfesjonały , rokokowe z 2 połowy XVIII wieku. W 1921 roku w klasztorze przebywał Maksymilian Maria Kolbe, późniejszy święty. W latach 1958 - 1960 również w klasztorze mieszkał **Andrzej Klimuszko, jasnowidz, uzdrowiciel i zielarz**.



Kontynuujemy spacer kolejno ul. Klasztorną i Kościuszki, dochodząc do ul. Narutowicza. Po przeciwnej stronie są skromne fundamenty dawnego **kościół ewangelickiego** z końca XIX wieku. Wracamy do centrum ul. Narutowicza, po prawej stronie pomiędzy ul. Rybaki i Wąską (ul. 3 Maja 9) usytuowany jest **dawny zespół folwarczny Franciszkanów** oraz dawna komora celna, częściowo wykorzystane przez Liceum Ogólnokształcące. Folwark założono na początku XIX wieku, jest złożony z 3 budynków o cechach klasycystycznych. Przy ul. Wąskiej znajduje się tzw. „Osendówka” - dom, w którym w latach 1932 - 1938 mieszkał pisarz i podróżnik, a także adiutant generała Ungerna - [Ferdynand Antoni](#)

[Ossendowski](#) [8]. Na elewacji domu pamiątkowa tablica poświęcona pisarzowi.

Idąc Bulwarami 500 – lecia mijamy kolejno ul. Browarną, Sienkiewicza i dochodzimy do ul. Mickiewicza, na której skręcamy w prawo. **Wychodzimy nad Wisłę, w pobliżu przystani promu** kursującego pomiędzy brzegami Wisły i przewożącego ludzi i samochody, będącego dużą atrakcją turystyczną miasta. Z placu Gen. J. Hallera kierujemy się ul. Krzywdów i Bieńków, którą dochodzimy do ul. Noakowskiego. Dalej skręcamy w prawo w ul. Noakowskiego przechodząc obok lapidarium z częściami kolumn i detalami architektonicznymi – znalezionymi podczas remontu stojącej w pobliżu **późnogotyckiej świątyni św. Jadwigi**, zbudowanej w latach 1460 – 1468. W 1592 roku została dobudowana wieża. Kościół jest wzniesiony z cegły, orientowany. Ołtarz główny późnorenesansowy pochodzi z początku XVII wieku z rzeźbami świętych: Andrzeja, Pawła, Stanisława i Wojciecha i zwieńczającą płaskorzeźbą św. Jadwigi. W centrum ołtarza obraz Adoracji Dzieciątka. Wystrój wewnętrzny kościoła pochodzi z XVII i XVIII wieku. Warto zwrócić uwagę na chór muzyczny, późnorenesansowy, chrzcielnicę barokową i stalle manierystyczne bogato dekorowane z XVII wieku.

Ulicę Noakowskiego zamyka **klasycystyczny dworek**, w którym w 1867 roku urodził się [Stanisław Noakowski](#) [7], architekt, historyk sztuki oraz malarz. Dworek wykorzystany jest jako plebania. Na elewacji dworku zawieszona jest pamiątkowa tablica poświęcona Noakowskiemu. I w tym miejscu kończymy nasz spacer.

Autor: H. Miłoszewski